

Onderwijsavonden

2012-2013

7 x Inspiratie

Voor het seizoen **2012-2013** heeft het NIVOZ samen met het platform hetkind.org wederom een aantal gerenommeerde sprekers uitgenodigd voor de inmiddels bekende 'onderwijsavonden'. Een manier om uw kijk op de onderwijs- en opvoedpraktijk te verbreden en te verdiepen.

In deze brochure vindt u de

- 7 data, de namen van de
- 7 sprekers en de
- 7 onderwerpen

Aanmelden: de onderwijsavonden zijn voor iedereen toegankelijk. Vooraf inschrijven via een inschrijfformulier op www.hetkind.org. Alle overige informatie is ook via deze site te vinden.

Kosten: 25 euro per avond. Groepskorting 20% (vanaf 8 personen). Passepourtoutkaart voor alle avonden 140 euro.

Locatie: Landgoed De Horst in Driebergen, De Horst 1.

Tijdstip: 19.30 – 21.30 uur.

1 november 2012

Micha de Winter

Verbeter de wereld, begin bij de opvoeding

Hoogleraar Pedagogiek verbonden aan Universiteit Utrecht, tevens coördinator en docent bij [masteropleiding](#) maatschappelijke opvoedingsvraagstukken.

De manier waarop kinderen worden grootgebracht heeft niet alleen invloed op hun eigen leven, maar ook op de manier waarop samenlevingen functioneren. Beroemde pedagogen, zoals Dewey, Montessori en Freire legden een direct verband tussen de sociale en politieke misstanden uit hun tijd en de manier waarop kinderen werden opgevoed. Aan die analyse ontleenden ze de ambitie om met behulp van pedagogische hervormingen de wereld te verbeteren.

Om allerlei redenen is het tegenwoordig echter niet meer hip om opvoeding en de toestand in de wereld met elkaar te verbinden. Opvoeding is een individueel project, een soort gedragstherapie geworden. Micha de Winter stelt dat het in opvoeding, onderwijs en jeugdbeleid om veel meer gaat dan gedrag. Volwassenen moeten bijvoorbeeld aan kinderen en jongeren leren wat het betekent om te leven in een democratische samenleving, waarin mensen het recht hebben op een eigen identiteit, maar waarin ze anderen dan ook datzelfde recht moet gunnen; en ze moeten hen leren hoe ze weerstand kunnen bieden tegen het verleidelijke wij-zij denken, dat enerzijds een veilig gevoel van verbondenheid geeft, maar dat anderzijds het risico van dehumaniseren en uitsluiting met zich meebrengt. Zulke opvoedingstaken maken een 'pedagogische civil society' nodig waarin socialisatie óók een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van burgers is.

13 december 2012

Rob Martens

Leren met ICT, tussen vrijheid en verdwalen

Wetenschappelijk directeur Look (vh.Ruud de Moorcentrum/OU); hoogleraar onderzoek naar multimedia en leren, met veel nadruk op motivationele processen bij docenten en leerlingen. professionalisering van docenten via werkplekleren <http://www.robmartens.eu/>

Onvermijdelijk zal het traditionele onderwijs zoals wij dat kennen, sterk gebaseerd op standaardisatie via boeken, vervangen worden door iets anders. Wat zijn daar de contouren van? Van Open Educational Resources in iTunesU, tot informeel, fluïde leren in kennisnetwerken. Alle informatie van de wereld altijd overal beschikbaar, met zeer veel autonomie voor degenen die leert (autonomy supportive lesmateriaal). Informeel en formeel leren gaan daarbij steeds meer door elkaar lopen.

Maar leidt dit nieuwe leren niet voornamelijk tot verdwalen en inefficiënte leerprocessen? Tot misconcepten en een structureel gebrek aan basiskennis? Wat heeft onderwijsonderzoek hierover te vertellen? Wat laat onderzoek zien waarin experimenteel pogingen worden gedaan om structurering van leermateriaal en het vergroten van autonomie van leerders te combineren?

10 januari 2013

Dolf van den Berg

Met hart en ziel betrokken bij het onderwijs!

Maar toch.....

Em. hoogleraar Radboud Universiteit Nijmegen en hoogleraar aan TiasNimbas Business School Universiteit Tilburg. Website: www.dolfvandenbergh.nl

Het geloof in de externe stuurbaarheid van het onderwijs is groot. Er is sprake van een te sterke bestuurlijke controle, waardoor het overheidsbeleid faalt. Regering en politiek blijken zichzelf in hun eigen voet te schieten. Het laatste kabinet heeft zelfs een *testimonium paupertatis* achtergelaten, een testament van armoede/bewijs van onvermogen. Men was ziende blind en horende doof. Schraalheid, abstractheid, terughoudendheid en onzekerheid manifesteerden zich sterker dan volheid, overvloed, leiding en steun. De vraag is echter: wordt op deze manier de kwaliteit bereikt die we met z'n allen willen. Zorgen we er zo wel voor dat docenten, school- en teamleiders hun essentiële bijdrage kunnen leveren aan de gewenste kwaliteit? In gesprekken met leraren en leidinggevenden valt het op dat velen wel op een andere manier zouden willen werken, maar dat om allerlei redenen niet voor elkaar krijgen. Dit kan leiden tot een gevoel van 'mentale gevangenschap', maar professionals wensen in geen enkel opzicht gevangen van zichzelf te worden. Integendeel, zij hebben behoefte in hun waarde gelaten te worden. Zij willen ruimte creëren, als zij voor de opdracht van duurzaam goed onderwijs staan.

Duurzaam goed onderwijs vraagt om bezinning op waarden en normen, overtuigingen en opvattingen. Aan opvattingen liggen gevoelens ten grondslag van succes en vreugde, maar ook van zorg, angst, verlies, pessimisme en stress. Het is van belang deze gevoelens en attitudes te kennen en te analyseren. Ik zal dit vanuit het model van betrokkenheid proberen duidelijk te maken. Dan zal ik ook aangeven wat er speelt bij niet onderkende belevingen en emoties. Uit de onderwijsportretten en loopbaancurven die wij van docenten hebben gemaakt, blijkt dat zij met hart en ziel betrokken zijn bij het onderwijs en dat het van belang is dat men minder kijkt naar wat mensen nog niet kunnen en wat zij moeten veranderen, maar vooral naar wat mensen beweegt. Het gaat erom dat je dicht bij de beleving van mensen komt.

De belangrijkste motor voor kwaliteit is de manier waarop mensen zelf betekenis over het onderwijs en hun organisatie construeren en herconstrueren. Het is naar mijn mening tijd voor een grondige herbezinning. Leraren moeten het beste uit zichzelf halen en zich laten leiden door vragen als: 'Waar sta ik voor?', 'Wat is mijn missie?' en 'Waarom werk ik in het onderwijs?'. Als er tijd genoeg is, zal ik ingaan op enkele basisprincipes voor excellentie van leraren en leidinggevenden in het onderwijs. Eventueel zal ik dit met een videopresentatie (met tekst, beeld en muziek) toelichten.

7 februari 2013

Jelle Jolles

**'Ontplooiing' van kinderen en jeugdigen
bezien vanuit neuropsychologische
invalshoek.**

Over 'steun, sturing en inspiratie'.

prof Jelle Jolles is hoogleraar 'Hersenen, gedrag & educatie' aan de Vrije Universiteit in Amsterdam en directeur van het onderzoeksinstituut LEARN! en het Centrum Brein & leren in Amsterdam.

<http://www.vu.nl>

Ouders en leerkrachten zijn van grote invloed op de neuropsychologische ontwikkeling van de scholier en diens brein. Ook de context waarbinnen kinderen opgroeien, leren en hun vrije tijd besteden is van groot belang. Ouders/opvoeders en leerkrachten/school moeten de voorwaarden te scheppen waarbinnen ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. Latente talenten kunnen zich ontplooiën door steun, sturing en inspiratie. Dat vereist een actieve attitude van ouder en docent. Het is fascinerend om te zien dat hersenen zich ontwikkelen in reactie op prikkels uit de omgeving. Daarom heeft het zin om onderwijs en opvoeding af te stemmen op de ontwikkelingsbehoeftes en -mogelijkheden van scholieren in de verschillende fases van hun ontwikkeling. Er is individuele variabiliteit in de snelheid van rijping tussen kinderen die verder evenveel talent hebben. Daarom is het waardevol om zowel de opvoeding thuis als de leersituatie op school te 'verrijken'. Een goede samenwerking tussen school en thuis is daarbij essentieel. Voorbeelden zullen worden gegeven van nieuwe inzichten uit de wetenschap die potentie hebben voor toepassing in de praktijk.

7 maart 2013

Jos Kessels

“Denken helpt niet om te veranderen, je moet geraakt worden”.

Jos Kessels is filosoof. Studeerde rechten en filosofie en werkte aanvankelijk als musicus, journalist en filosofie-docent. Deed daarna onderzoek in wetenschapsfilosofie en didactiek van filosofie, en promoveerde op een proefschrift over kennistheorie en filosofieonderwijs (socratische methode). Specialiseerde zich in theorie en praktijk van het socratisch gesprek. <http://www.joskessels.nl>

De inmiddels vermaarde filosoof Jos Kessels, aan wie deze uitspraak is ontleend, roept ons op om onszelf onder ogen te zien en ons “bekende, vastgeroeste, oneigenlijke verhaal” te verlaten. Dat is ook het verhaal van alles wat moét in onze organisaties. Kessels laat zien hoe wij de nodige vrijheid hier tegenover kunnen ontwikkelen en ons “wezenlijke verhaal” tot leven kunnen laten komen.

Jos Kessels is een buitengewoon inspirerend en geestig mens die even gemakkelijk over zijn familie als over de leraar in de klas als over mystiek en wetenschap spreekt (zie zijn in onze trajecten PT en PL veelgebruikte boek “Het Poëtisch Argument”).

4 april 2013

Charlotte Visch

Gelukkige kinderen in hun gelukkige klas

Ontwikkelaar Integratieve Kindertherapie. Adviseur Nederlandse Academie voor Psychotherapie Child Affairs. Auteur van o.a. 'Kinderen en een warm schoolklimaat' <http://www.childconsult.nl>

Het onderwijs is nog steeds vooral georganiseerd rondom de lesmethode, de leerkracht of rondom een bepaalde visie op (leer)ontwikkeling van kinderen. Je zou onderwijs ook kunnen richten op datgene waar een kind zijn hele leven plezier van heeft: het geluk van het individuele kind met zijn persoonlijke (on)mogelijkheden.

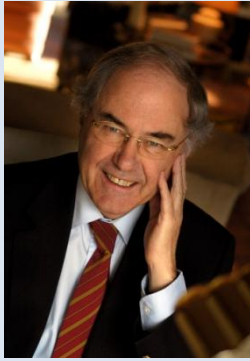
Hoe zou het zijn wanneer de leerkracht het recht van het kind op zijn eigen geluk als uitgangspunt zou nemen? Wat zou je zo'n kind gunnen? Hoe zou je zo'n kind met de eigen wensen en behoeftes kunnen leren kennen? En hoe bouw je de verplichte lesdoelen om zo'n kind heen?

In mijn werk als Integratieve Kindertherapeut krijg ik kinderen in mijn praktijk, die zich zo ongelukkig voelen op school dat zij niet in staat zijn zich 'normaal' te gedragen en de aangeboden lesstof op te nemen. In een respectvol gesprek met zo'n kind kom je daar snel genoeg achter, maar het is de gewoonte om in veel scholen met een hele hoop volwassenen bij elkaar te gaan zitten en over het kind te praten. En dan kom je er natuurlijk niet uit. De deskundige op zichzelf (het kind) is immers niet aanwezig.

Gedreven leerkrachten volgen daarom extra training over allerlei soorten stoornissen. Een leerkracht, die zich bij- en naschoolt is te prijzen, maar de begrenzing van het beroep kennen is daarbij van groot belang. Te snel worden kinderen in een hokje geplaatst, zodat de 'schuld' bij het kind (en soms ook de ouders) komt te liggen. Een mooi excuus om niet bij jezelf als leerkracht (en schooldirectie) te rade te gaan. Veel problematiek in school komt voort uit een gebrekkige relatie tussen leerkracht en kind, het centraal stellen van de lesstof en het denken in beperkingen in plaats van in mogelijkheden. Leerkrachten die zich door nascholing verdiepen in stoornissen als ADHD, ADD, dyscalculie etc. trachten met de beste bedoelingen deze kennis in praktijk te brengen en suggereren zichzelf en ouders dat zij kunnen diagnosticeren. Sommige leerkrachten gaan zo ver dat zij het geven van medicatie afdwingen bij ouders. En dan zijn er de leerkrachten, die uit onschuldige kindertekeningen hele diagnoses denken te kunnen afleiden.

Al met al zijn er heel veel leerkrachten, die in hun ijver om het goede te doen voor en met kinderen, doorslaan en daarmee grote ellende veroorzaken. Hoe moet het dan? Zijn er praktisch uitvoerbare tips, handvatten en inzichten, die leerkrachten kunnen hanteren (het liefst zonder tijdverlies, want de einddoelen moeten worden gehaald)?

Jazeker. Het is mogelijk om een gelukkige klas te hebben, met gelukkige kinderen en een gelukkige leerkracht als coach, die de einddoelen behalen. De Happy Coaches in een Happy School komen er aan!

13 juni 2013

In gesprek met

School en ouders of ouders en school: hoe zien zij elkaar?

L. Stevens: Em.hoogleraar Orthopedagogiek Universiteit Utrecht, directeur NIVOZ www.nivoz.nl
M.v. Herpen: Proj.leider Expertisecentrum Duurzaam Opvoeden en Ontwikkelen; Proj.leider EGO Nederland; medeoprichting en kerndocent NIVOZ. www.marcelvanherpen.nl

Een ronde tafel gesprek o.l.v. Luc Stevens en Marcel van Herpen rond het thema 'relatie ouders-school'

Recente uitspraken over de relatie tussen school en ouders betreffen vooral de onderscheiden verantwoordelijkheden vanuit een strikt onderscheid tussen onderwijs en opvoeding. Omdat deze twee logischerwijze niet gescheiden kunnen worden lijkt een belangrijke vraag: welke verantwoordelijkheden behartigen ouders en school samen en hoe doen zij dat dan? Wat zijn hierbij de leidende gedachten? Zijn deze alleen maar praktisch/organisatorisch van aard, zoals nu meestal het geval is? Er is behoefte aan een nieuwe oriëntatie.

Maar moet niet eerst de vraag beantwoord worden van wie het kind eigenlijk is?

Willen we naar een open respectvolle verhouding tussen school en ouders dan zal hierop een principeantwoord moeten komen en kunnen we misschien voorkomen dat wederzijds claims worden uitgebracht, zoals we steeds vaker zien.

Aan de hand van korte introducties zal een ronde tafelgesprek gehouden worden met daarna ruimte voor een meer algemeen gesprek.

Uitgenodigd worden ouders, leraren en onderzoekers met een opvatting die toekomst heeft.